

TISZÁNTÚL

POLITIKAI LAP

II. évfolyam.

Debrecen, 1934. január 18.

4. szám.

A titkos választójog.

Írta: Dinich Ödön
országgyűlési képviselő.

Még sohasem volt annyira aktuális, mint most. Európa legrégebbi alkotmánya a világ leghatalmasabb nemzeté, az angoloké. A mi alkotmányunk csak pár évvel fiatalabb. A többi nemzetek csak utánunk következnek. Törvényeinket minden hatalom tisztelte. Ugyamennyire még a bennünket elnyomni akaró uralkodók is.

Miért idegenkedik olyan beteges félelemmel a titkos választójog behozatalától a magyar kormány?

Évek óta azt hozzák kifogásul, hogy a mi népünk még nem érett meg erre. Hát miért nem gondoskodnak arról, hogy megérjen?! Amikor az aranyat-vasért mozgalom megindult, a magyarság szívére és józan eszére appelláltak. És hozták az aranyat a Haza oltárára. A szegény szántóvető családja csakúgy, mint a munkás, a napszámos, a zsellér vagy a többi. A féltve őrzött jeggyűrűk, fülönfüggők s egyéb értéktárgyak a Haza oltárára tették s kaptunk értük egy kis vasból készített gyűrűt ezzel a felírással: „Pro Patria 1914”

Azután jöttek a még nehezebb idők. Elfogyott a pénz. Ismét a polgársághoz fordultak. „Jegyzetek hadikölcsönt!” És a magyar polgárság megértette ezt a felhívást is, és jegyzett. Azt kérdezem a tisztelt kormánytól, mi volt ez, a megérettség vagy az éretlenség megnyilatkozása?

Ha az érettségé, akkor miért nem érett a titkos választójogra?

Ujabbán nem egyszer hallottuk a jelenlegi miniszterelnöktől azt a kijelentést, hogy titkos választójogtól még nem lakott jól senki. A pesti lóvásártelepen tartott egységespárti gyűlésen meg azt mondta, hogy az általános titkos gerstlikorszakból nem kér többé. Ezzel a kijelentéssel nyilván arra az időre gondolt, amikor ismét megint nem a nép, hanem az akkori vezetők gyávasága miatt nyakunkba szakadt a pár hónapig tartó kommunizmus, amelyet nem az ellenforradalmi puccsok, hanem újra csak az éretlennek minősített magyar nép buktatott meg. Emlékezzünk csak vissza. Amikor a földművesnép többé nem adott élelmet a fehér pénzért, csupán „kék pénzt” fogadott el, a kommunizmus megbukott. Volt ugyan más oka is, de legfőbb ez volt a bukásnak.

Erre a népre merik mondani, hogy nem érett a titkos választójogra? Nézzünk körül egy kissé, csonkaországunk határain túlra. Mindenütt fellendülés, zendülés, lövöldözés, állandó uccai harcok, merényletek.

Nálunk most élnek a legnagyobb inségek, a teljes pénztelenségnek és a kíméletlen adóbehajtásoknak idejét a mindezek ellenére teljes a nyugalom. Vajjon miért? Talán azért, mert a mi népünk éretlen?

Mi sem akarunk gerstlidemokráciát, tisztelt miniszterelnök úr, de azt igenis akarjuk, hogy ha a nehéz megpróbáltatások vizsgáját sikerrel letétették a néppel, adassék meg neki a jog arra, hogy sorsáról saját maga dönthesse.

Lám, Bethlen István nyugodtan fel merre ezt ajánlani most legutóbb,

amikor Angliában sikerrel síkra szállt elszakított testvéreink és területeink visszacsatolása érdekében.

Hát miért csak ott érdemes és érett a régi nagy magyar haza népe és miért éretlen itt?!

Más baj van itt! Ha titkos választójog volna, akkor meg kellene változnia itt mindennek. A jó kényelmes életet a szorgalmas verejtékező munka váltaná fel. A kormányok nem csak ígérnének, de meg is tartanák ígéreteiket, mert különben jön a titkos választás és baj lesz. A közigaz-

gatás csak közigazgatna, a hivatalok csak hivatásuknak élnének. Megszűnne a hatósági támogatás, nem volna hivatalos jelölt.

Nem lesznek politikai kilengések, mert a politikusok az ország érdekében azt fogják keresni, ami összehozza, nem ami szétválasztja őket.

Mindenkivel, minden foglalkozási ággal törődni fognak.

Nem lehet vesztegetni a választásokon, mert a titkos szavazásnál nincs ellenőrzés.

Nem lesznek stréberek, akik poli-

itikai érdemeket akarnak szerezni és ezért mandátumot várnak.

A képviselőház jelenlegi 260 főnyi tagja közül az ország közvéleménye alig a negyedéről hallott valamit, név szerint alig 25—30 képviselőt ismer. Miért csupán ezekkel foglalkoznak a lapok? Mert csak ezek dolgoznak. A többi csak fejbőlönt.

Mindez és minden megváltoznék, ha titkosan szavazhatnánk. Aki a népeért komolyan dolgozik, aki szereti a népet, az nem fél a titkos választójogtól!

Bethlen felé orientálódnak állítólag a legitimisták, akik gróf Károlyi Gyula bevonulásával aktívabbak lettek

Budapest, január 17. Politikai körökben élénk érdeklődést kelt, hogy a legitimisták erősebb aktivitásba kezdtek. Egy nyugalmazott tábornok lakásán gróf Károlyi József elnöklelt alatt értekezletet tartottak, amelynek az volt a különleges szenzációja, hogy hír szerint résztvett a megbeszélésen gróf Károlyi Gyula is. Ez annál meglepőbb, mert gróf Károlyi eddig távol tartotta magát a legitimista szervezkedésektől.

A legitimisták állítólag gróf Bethlen István felé orientálódnak, amire vall az is, hogy gróf Sigray Antal éles támadást intézett Gömbös Gyula miniszterelnök ellen, akit germanofiliával vádolt meg és szembeállította Bethlen Istvánnal. A legitimisták Bethlen-orientációja annál figyelemreméltebb, mert hiszen eddig gróf Károlyi Gyula és gróf Bethlen István nem voltak jóviszonyban, sőt bizonyos feszültség volt közöttük.

A legitimisták az egyik fővárosi napilapot megvásárolták maguknak, viszont az egységespártban is erősebben kezdenek szervezkedni a Gömbös miniszterelnök hívei és maga Sztranyavszky Sándor igyekezett a legitimista oldalról jött támadást visszaverni, igen éles modorban, tiltakozva az ellen, hogy Gömbös miniszterelnök Hitler felé tájékozzék.

A legitimisták mozgólódását politikai körökben figyelemmel kísérik.

Alkotmányvédő bizottságot készül alakítani az ellenzék

A főváros után

sor kerül a vidéki autonómiákra is — A gazdavédelmi rendelet csődjével szaporodnak a devalváció hívei

Budapest, január 17. A parlament megnyitásakor nyilvánvalóvá vált, hogy a gazdavédelmi rendelet megbukott. A gazdák nem tudnak teljesíteni, ezt az egységespárti körökben is elismerik s

ennek az általános hangulatnak a következményeképpen a devalváció hívei jelentékenyen megszorodtak.

Ugy az egységespártot, mint az ellenzék élénken foglalkoztatta a fővárosi törvényjavaslat, amellyel szemben az elkeseredés igen erős. Különösen is kifogásolják, hogy megelőzőleg senkivel sem beszélték meg a javaslat

szövegét, mert ha Keresztes-Fischer belügyminiszter ebben az ügyben tárgyal, nyomban kiszivárogtak a részletek. A javaslatlalt szemben egyébként az elkeseredés Kozmaék és Wolffék körében is épen olyan nagy, akár az ellenzékben.

Az ellenzéken alkotmányvédő bizottságot készülnek alakítani, koalíciót, hogy az alkotmányt megvédelmezzék, mert szerintük a fővárosi javaslat után következik a vidéki autonómiák megrendszabályozása, a diktatórikus berendezkedés irányában. Különösen buzgólkodik farkasfalvi Farkas Géza, aki már nem akar külön

pártot alakítani, hanem csak akkor állana egy agrármozgalom élére, ha nem volna olyan elszigetelt, mint amilyenek a debreceni mutatkoztak.

A kisgazdapárt még nem döntött abban a tekintetben, hogy részt vesz-e az akcióban, vagy pedig Gaál Gaszton hagyományában megőrzi különállását.

Az akcióban való részvételt attól teszi függővé, hogy egyrészt az összefogás valamennyi résztvevője kötelezően vállalja a küzdelmet a titkos választójog kivívásáért, másrészt pedig, hogy az akció résztvevői külön-külön ne paktáljanak.

Hajdúszoboszlóra kiszállva tárgyalja a debreceni törvényszék a Hajdúmegyei Takarékpénztár ügyészeinek szenzációs perét

Szenzációs bűntény tárgyalását kezdte meg szerdán a debreceni törvényszék. Jeney-tanácsa. Az Alföldi Takarékpénztár, illetve a Kereskedelmi Bank leányintézete, a Hajdúmegyei Takarékpénztár ugyanis feljelentést tett a bank ügyészei, Grósz József dr. és Grósz Gyula dr. ügyvédek ellen, akik állítólag a bank részére befolyt összegekkel nem számoltak el és azokat más célokra fordították. A bank és ügyészei különösen feljelentést adtak be egymás ellen, polgári pert is indítottak és hosszú

vizsgálat után szerdán került sor a bűntörvényszék tárgyalására.

Költséghimélés céljából a debreceni törvényszék a bank székhelyén, Hajdúszoboszlón tartja meg a fő-tárgyalást.

Jeney Kálmán dr. tanácselnök, Rózsa Lenci dr. és Bánay József dr. szavazóbírák a tanács tagjai, míg a vádat Eöry Kálmán dr. ügyészségi alelnök képviseli. A vádlott ügy-

védék védelmét Györki Imre dr. országgyűlési képviselő, Aczél Jenő dr. és Tyroler Oszkár dr. látja el.

A főtárgyalás szerdán reggel kezdődött meg a hajdúszoboszlói járásbíró egyik termében. A reggeli gyorsvonattal utaztak át a bíróság tagjai, akiket a Hajdúmegyei Takarékpénztár igazgatója, Boga József által kiküldött autó várt. Jeney Sándor dr. tanácselnök erélyesen visszautasította az autót és bírótársaival együtt gyalog indult be a városba.

Ára 10 fillér.

A főtárgyalás nagy érdeklődés mellett kezdődött. Dr. Györky Imre védő nem jelenhetett meg, éppen ebben az ügyben szerdán éjjel interpellált a képviselőházban, de már a következő tárgyalásokon ő látja el a vádlottak büntügyi vonatkozású védelmét.

A vádirat ismertetése után, Grósz József dr. vádlott kihallgatása következett. Az ügyesség 22 rendbeli hűtlen kezelés és sikkszítás büntetvével vádolja a volt bank-ügyészeket.

Grósz József dr. nem érzi magát bűnösnek.

A bankot meg nem károsította, sőt egyenleg szerint a banktól még ö követel tekintélyes összegeket.

A vádpontokra egyenként teszi meg észrevételeit. Elsőnek Kardos Sándor szövetségi kisközgazda 340 és 300 pengős tételeire mutatja ki, hogy a felvett összeget ingatlan tehermentesítésre fordította. Mind ezt hiteles okmányokkal bizonyítja. Egri Dániel számára 18000 pengős kölcsönt szerzett még 1931-ben. Tőle is felvett 2137 pengőt, amit Cin Mózesnek fizetett ki. Egri különben feljelentést tett a bank ellen, mert ez kétszeresen számította a kamatot és a központ utasítására vissza is kapott 568 pengőt.

Igy kerültek sorra a vádpontok, amelyekre a vádlott meglepő felkészültséggel adott válaszokat és elismervényekkel, hiteles okmányokkal mutatta ki, hogy az inkrimált összegeket mire fordította.

A szerdai főárgyalás rövid ebédszünet megszakításával az esti órákig tartott és a következő napokon folytatják.

Összesen 12 tanút hallgatnak ki és ezeknek során izgalmas szócseták, szenzációs fordulatok várhatók.

A tárgyalás további lefolyásáról legközelebb részletesen számolunk be.

Érdekes megemlíteni, hogy a feljelentő pénzügyészetet a vádlott ügyvédek apja Grósz Adolf dr. igen tekintélyes és köztiszteletben állott ügyvéd alapította és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank csak az ő elhalálása után vonta érdekkörébe az Alföldi Takarékpénztár, debreceni leányintézete útján. A bank ügyviszi szerződést kötött annak idején az alapító Grósz Adolf dr. ügyvéd fiaival és így hírlik, hogy az ezzel kapcsolatos elszámolásból erednek tulajdonképpen a kölcsönös vádakodások.

Czeizing Lajosné emléke a Függetlenségi Körben

A független polgári párt egyik elnökének, Czeizing Lajos törvényhatósági bizottsági tagnak a feleségét január elején temették el örösi részvét mellett.

Az elhunyt úriasszony emlékének a Függetlenségi Kör elnöki értekezlete hétfőn áldozott kezelettel. Hegyemegi Kiss Pál képviselő, az elhunyt gyermekkori játszótársá mondott megható, emelkedett emlékeztetést Czeizing Lajosnéról, aki áldott jó feleség, minden nemesért lelkesedő lélek és páratlanul jószívű, jótékony úriasszony volt. Méltatta a Függetlenségi Kör és a független polgári párt, valamint a Hatvan uccai kertség érdekében kifejtett áldásos tevékenységét, majd leplezték Czeizing Lajosné az arcképét a Kör nemes halottjai között.

Ujból leszállították a váltóleszámitolási kamatlábat

A most közzétett 16554/1933. M. E. sz. rendelet az Országos Hitelügyi Tanács 11—1933. sz. határozata szerint a váltóleszámitolási kamatlábat a következőképpen állapította meg: az I. kuriabeli intézeteknél (ezek a legnagyobb budapesti pénzügyintézetek) 5.2 %, a II. és III. kuriabeli pénzügyintézeteknél (ezek a kisebb pesti pénzügyintézetek, valamint a vidéki bankok) 5.7 %, az OKH. vagy tagszövetkezeteinél 6.2 %.

A betétkamatláb 3 havi lekötés esetén 4.5 és 5 %, lekötés hiányában pedig 3.25, 4.25 és 4.25, aszerint, hogy milyen kuriába tartozó intézetről van szó. A rendelet 1934. január 1-én lépett hatályba.

Előrehaladott szezon miatt tulzsufolt raktárból

férfi- és női szöveteket legolcsóbban **KUPFER**, Kistemplom bazár szerkezeti be.

Hegyemegi Kiss Pál indítványt jegyzett be az ifjuság sorsának gyökeres rendezéséről

Budapest, január 17. A parlament tegnapi ülésén Hegyemegi Kiss Pál képviselő, — amint azt a Tiszántúl vasárnapi számban a debreceni egyetem ifjusághoz intézett nyílt levelében bejelentette, — a napirendi vita során szövegelt az ifjusági mozgalmat. Ra mutatott arra, hogy a debreceni diák-tüntetések nem szolgálják a társadalmi békét, a tanulmányi rendet, mert szétválasztják az embereket. A kormányt felhívta, hogy a debreceni diák-tüntetések nem szolgálják a társadalmi békét, a tanulmányi rendet, mert szétválasztják az embereket. A kormányt felhívta, hogy a debreceni diák-tüntetések nem szolgálják a társadalmi békét, a tanulmányi rendet, mert szétválasztják az embereket.

Követeli, hogy az ifjuság sorsáról is gondoskodjanak, mert eddig csak ígéreteket tett a kormány.
Veget keil vetni annak, hogy félveként a debrecenihez hasonló jelenetek játszódjanak le. Az ifjuságot nemcsak politikai agitációkra használják fel, hanem kenyeret is adnak neki. A kormány hozza a Ház elé az ifjuság kérdését. Erre nagyobb szükség van, mint a fővárosi törvényre.

Az élénk visszhangot keltett felszólalásra Sztranyavszky Sándor válaszlolt, aki azt haragostatta, hogy Gömbös Gyula sátoraljuj helyi beszédében már megígérte 1200 diploma ifjú elhelyezését.

Hegyemegi Kiss Pál egyébként a képviselőház indítványkönyvébe a következő indítványt jegyezte be:

Indítványozom, hogy a Képviselőház küldjön ki egy 33 tagból álló bizottságot, melynek feladata, hogy

az ifjuságnak elhelyezkedési kérdésről tárgyalás alá vegye s egyhónapi határidőn belül a kormányval egyetemben a szükségesnek mutató intézkedéseket terjessze a törvényhozás elé.

Természetesen a bizottságnak módjában van az ifjuság részéről felmerülő kívánalmakat is mérlegelés tárgyává tenni.

A tiszántúli magtermelés nemzetgazdasági és szociális jelentősége

Írta: Lossonczy István tiszaderzsi földbirtokos.

A Tiszavidék fönterményének, a búzának árcsökkenése és a külföldön való elhelyezésének mindinkább nehezülése mindinkább arra késztet, hogy új utakat keressünk termelésünk jövedelmezőségének fokozására. Ez utak egyike a különféle magvaknak részint szerződéses alapon, részint szabadon való termelése.

Hogy ez az út helyes, bizonyítja, hogy mezőgazdasági kiviteli statisztikánk szerint 1932-ben, összehasonlítva az 1929 évi állapottal,

amíg a kiviteli mennyiség a gabonaféléknél 31%-ra és az érték 20%-ra csökkent, addig a magvak kivitele mennyiségileg 71.5%-ra, de értékben csak 69%-ra esett le, tehát a mennyiség és az érték közötti differencia lényegtelen volt.

Az irányított gazdálkodás esetében a különböző magvak termelése fokozottabb jelentőséget fog nyerni s ezek termelési területe lényegesen megnagyobbodik. Ha pedig gazdasági termelésünket rentabilissá akarjuk tenni, az irányítás előbb vagy utóbb belép az életünkbe, miután termelésünknek kell a világ megváltozott izléséhez és keresletéhez alkalmazkodni. Az irányított termelés, előre stabilizált árával nagy jelentőséget fog nyerni a gazdaságok jövedelmi egyensúlyának helyreállításával is, mert a mezőgazdaság által előállított termények egyre csökkenő tendenciája folytán, egy gazdaság sem képes félig-meddig is helytálló jövedelemelőirányzatot felállítani.

Anoz azonban, hogy az irányított termelés által reánk rótt felelőtlenség teljes egészében meg is tudunk felelni, s a leköltve termelt kerti vető, takarmány és olajos magvakat a megkívánt minőségben szállítani is tudunk, amint azt a rendkívül szigorú kritikával dolgozó külföldi termeltető megkívánja — szükséges, hogy olyan berendezéssel és intézményekkel bírjunk, amelyek a kifogástalan szállítást mindenki számára lehetővé teszik. Ma pedig ilyenekkel még nem rendelkezünk oly mértékben, mint azt a termelés megkívánja ezenkívül

a jelenleg létező ily berendezések majd mind a magánérdek szolgálatára készültek és magánkez tulajdonában vannak

Nyilvános használatra egyedül a Leszámitoló Bank és a csepeli kikötő magtisztító telepe van berendezve. A Leszámitoló Bank telepeinek árai azonban megfizethetetlenek, ez is inkább azt a célt szolgálja, hogy a magas tisztítási és egyéb áratól visszariadó gazdák árúját olesó pénzen felvásárolja s azután magas áron a külföldnek eladja, hogy egyedül tegye zsebre azt a hasznat, ami a gazdát méltán megilleti. A csepeli telepe pedig nincs lucernamag tisztításra berendezve.

Ezek után joggal kérdezhetem, micsoda garanciát nyújt egy ilyen magánkézben lévő vállalat az árú provenienciájára nézve? Nem fordult már számtalanszor elő, hogy a méltán világhírű, állandóan élénk keresletnek örvendő magyar lucernamagot idegen származású, értéktelegebb áruval keverték? Vállalhat-e ilyen körülmények között az állam, amely az irányított gazdálkodásnál, kvázi a termeltető és az exportőr szerepét játsza, jó lélekkel teljes felelőséget az árú provenienciájáért és minőségéért, ha a termelési és kikészítési műveletek nem saját felügyelete és ellenőrzése mellett történnek?

A világhírű s még ma is keresett tiszavidéki búzának hamisítatlan ki-egyenlített minőségben való szállítása a szolnoki tárház építésével, amely a szükséges berendezésekkel tervezeték s ahol a búza származása ellenőrizhető, az alkalmatlan tételek jóelőre az exportból kiseljezhetők, mindenképpen megoldottak látszik.

Ezúttal megoldható volna a tiszavidéki búza márkázása is. A Szolnokon létesítendő tárház ügyében a m. kir. földművelésügyi miniszter úr részvételével megtartott 1933. december 3-i értekezleten egy hosszabb javaslatot terjesztettem elő ebben az irányban, melynek lényege az volt, hogy a tárház egyúttal teljes, mindenféle mag tisztítására alkalmas berendezést is foglaljon magában, ideértve az arankamentesítést is. Ezenkívül létesítsék egy zsizsikmentesítő (sterilizáló) kamara, amely úgy cíanozásra, mint szénkénnel való előjárásra is alkalmas legyen. Ugy a magtisztító, mint a tárház állami kezelés és igazgatás alatt tartandó és jogosítva legyen állami ellenőrzési

"ANGOL" BAN FRISS CSAPOLÁS PARACELSI SÖR

jegyenek kiszolgáltatására az általa kezelt és ólomzartott terményekre. A tárház mellett egy vegykísérleti állomás is létesítendő, hogy a siker és buzaminőségi vizsgálatok is helyben és késedelem nélkül legyenek elvégezhetőek.

Ezt a javaslatomat az értekezleten jelenlévő gazdatársadalom egyhangulag elfogadta és a földművelésügyi miniszterium is kilitátsba helyezte megvalósítását. Azt hiszem, az egész tiszántúli gazdatársadalomnak olyan vitalis érdekei fűződnek ehhez, hogy a kormány meg is fogja valósítani.

A magyar Alföld talaja és klímája nemcsak a legjobb búzának, hanem a legjobb vetőmagnak is szülőháza.

A legelőkelőbb külföldi termeltető cégek egyhangulag megállapítják, hogy itt termelt magvak csirázási energiája

egyenlőértékű a Kaliforniában termelt magvakéval. Itt van például a világhírű magyar lucernamag, amelyből Szolnokvármegye úgy területileg, mint mennyiség és minőség szempontjából az ország legnagyobb termelője. Az 1932. évben is 9957 kat. holdon 33.421 mázsa magtermelést, tehát az egész Csonkaország termésének 25%-át állította elő. Sajnos, ezen termés haszná, a bankok és a spekuláció vásárlásai miatt nem a termelő gazdák kezéhez jutott. Reá kell mutatnom még arra is, hogy Németország, mely a magvak egyik legjobb vásárlója volt, az ott jelenleg uralkodó irányzat folytán a régi exportőrök kikapcsolásával a vele egyirányzatú termelőt, illetőleg ezek szöveteit keresi.

A magtermelés szociális jelentősége pedig abban van, hogy sok és könnyű kézimunkát ad olyan időben, amikor más munka nincs, könnyűségénél fogva kereseti lehetőséget nyújt gyermekek és öreg asszonyok részére.

Ha az irányított termelés nagyobb mértékben megvalósul, úgy a kisközdák tömörítése egyedül szövetekezeti alapon képzelhető el és az új nemzedék neveléséért erre már a népkölkölkében már most meg kellene kezdeni, úgyhogy a termelésben a legkisebb birtokos is résztvehessen és ezért szükséges, hogy jó előre gondoskodjunk olyan intézmények létesítéséről, amelyek a kisközdák termelését megkönnyítik és amelyek iránt bizalommal viselkedhetik.

A mezőgazdasági munkaalkalom növe- lése óriási fontosságú kérdés, melyre jellemző, hogy

a jelenlegi gazdasági rendszerünk mellett a mezőgazdasági munkaalkalom csak a meglevő munkaerő 59.85%-a számára van, amíg 40.15 % kihasználatlan marad.

A magyar gazda sorsa és jövője — a jelen minden nyomorúsága ellenére — nem olyan kilátástalan, ha okos és körültekintő vezetés, helyes termelés és árnívó, valamint a szociális kiegyensúlyozottság megvalósul. A magtermelés ennek a célnak egyik legfontosabb és Tiszántúlon figyelembeveendő eszköze.

"BAGOLYVÁR" vendéglőben (Híd utca 14. sz)

uradalmi fajborok

Figyelmes kiszolgálás
Társaságoknak külön szobák

Egercsehi, őzdi
és borsodi szenek, elsőrendű száraz

tűzifa

legolcsóbb beszerzési forrása
Bartha István utóda
Székely és Csáki
tűzifa, szén és építkezésanyag kereskedése
Debrecen, Ispótlály u. 3/a b. Telefon 27-95

VIGSZINHÁZ MA CSÜTÖRTÖKÖN ELŐSZÖR

ZAROFF az embervadász

Az izgalmas filmje
Előadások: 1/25, 1/27, 1/29 órákor, vasárnap 1/23, 1/25, 1/27, 1/29 órákor

Halló...

Korunk szenvedő hőse, állásnélküli fiatalember szórakoztató ment a pesti kocsit aszfaltján és villamoskerekek alá került. A fiatalemberből, csodák csodája nem lett náma hulla a reménytelen, hideg morgó. Véletlen szerencse mentette meg, idejében érezkedett le a védődeszka, a villamosvezető bravurosán fékezett. Nem volt szükség tűzoltókra, sem mentőre, a tömeg izgalmas jóakarattal húzta ki a fiatalembert a villamos alól.

Mindezt csupán azért ismétljük el, mert az a mondat, amit a megmentett fiatalember az újságíróceruzának diktált: nem perszifláz, de feltétlenül több, mint egyszerű szimbólum, körkép magasságába tornáztta fel magát:

— Életemben először, a villamos kerek alatt voltam boldog.

Mondta ezt egy fiatalember 1934. mocsos, reménytelen, sáros télén, amikor egy darab száraz kenyér luxust jelent és a fűtött szoba beteljesedett reményt.

*

A szezon alatt a ruhák vonalának divatja, hála Istennek, nem változott. Egészen testhez álló, lehetőleg szűk, derékvonalat jelző, de öv nélküli az esti és bál toalet. Elöl nyakig csukott, hátul egészen mélyen megengedett a dekoltázs. Rengeteg sok a fekete anyag, a fémbrokat, a lamé, a fém-mel átszőtt trikó anyag.

*

Végre évek után a Csokonai-színházak egy színésznője, akinek színpadi ruháit nem kísérték a nézőtér lekicsinyítő és gúnyoló pillantásai.

Az különben mindig baj, amikor a nézőtér elegánsabb, mint a színpad, amikor a nézőtér fölényesen diktálja a divatot a színpad hősnőinek.

Vidéken ez rendszerint így van, okát mindannyian tudjuk, nem szükséges újra ismételnem.

A kis Jatzkó Cia szakít ezzel a hagyománnyal. Csupitkebeli ruháit megdicsérik, izlées volt, üde és szép. Fehér ruháját egyest kap (karját, kezét ehez a toaletthez fehéríteni kell), rózsaszín ruháját is egyszer felelt, pizsamáját egykettőre.

*

Sürgősen tessék megnézni Vadász Endre kiállítását a Déri-múzeum ékszerdobozhoz hasonló szép kiállító termében. A művész, aki pikturánk egyik legjelesebbje, üde ecsetjének, játékos kedvének, ragyogó fantáziájának legszebb látomását mutatja meg.

*

A hét hősei, az a tíz fiatal hölgy, aszsonyok és lányok, akik három órán keresztül társalogtak, zenéltek, végül bridszettek az ismert, nagyon bájos társaságbeli dáma fogadósobájában anélkül, hogy pletykáltak volna, anélkül hogy megszólalt volna a társaság jelen nem lévő hősnőt. A szezon aranykönyvébe írjuk fel ezt az emlékeztetőnk óta meg nem történt csodát.

*

Apró gyöngyökből, élénk üveg, csillogó splitterből készülnek az esti diadémok, ami mint a királynők fejét a korona, díszíti a dáma esti frizuráját.

*

Kivágott bál ruhához magas, könyökön túl érő keztyű kötelező és belépő viselése.

A belépő, vagy esti kabát csipőig érhet, lehet háromnegyedes, vagy bokáig érő.

Készítik szőrméből, bársonyból, nehéz selyemből, a díszítés mindenkor a hátat hangsúlyozza. II.

HAL
különlegességünk

különböző páokban,
mártásokban izletek
és olcsók

Kontsek Géza krt.

Telefonszámunk: 19-33.

Debrecenben nyerték az osztálysorsjáték 30,000 pengős főnyereményét

Debrecenben az utóbbi időben többeket ért a szerencse, hogy nagyobb összeget nyertek az osztálysorsjátékon. Mint ismeretes, két debreceni kereskedő 80.000 pengőt nyert felsorsjeggyel, majd többen jutottak 2-3.000 pengős nyereményekhez.

A legutóbbi államsorsjátékon egy tekintélyes debreceni ügyvéd tízezer pengőt nyert, míg a hétfőn megtartott osztálysorsjátékon Debrecenben nyerték a 30.000 pengős főnyereményt. Hétfőn délután távirat érkezett a bakácsi Frenkel-bankház egyik debreceni ügynökéhez, hogy a 30.000 pengős főnyereményt az ő veje nyerte. Az ügynök izgatottan rohant a sorsjegytulajdonosához, aki még boldogabban vette tudomásul, hogy regyedsorsjeggyel 6.000 pengőt nyert. A szerencsés nyelő egy százados, aki most játszott először sorsjegyen. Ugyanezen számból egy másik regyedsorsjeggyel szintén debreceni ember kezében van, aki kereskedő és a Frenkel bankház egy másik ügynökénél vette a sorsjegyet. Mondanunk sem kell, hogy a kereskedő is nagyon megörült a váratlan 6.000 pengőnek, amely mindenkinek jól jön így tél vége felé.

Mint érdekességet említjük meg, hogy ezt a nyelő sorsjegyet is ugyanaz az ügynök adta el, akitől a 80.000 pengős sorsjegyet vásárolták.

A miniszterelnök január végén fogadja a debreceni iparfestület küldöttségét

A debreceni iparfestület taggyűlése az iparosság kétségbeejtő helyzete miatt memorandummal fordult a miniszterelnökhöz, amelyet küldöttségileg a város három képviselőjének jelenlétében kívánt átadni.

A miniszterelnök szombaton Vass

Elek osztálytanácsos titkára útján értesítette Hegymegi Kiss Pál képviselőt, hogy a küldöttséget január 21-ike után bármikor szívesen látja, csak állapítsák meg a képviselők az időpontot olyképpen, hogy mindhárom jelen lehessenek.

Jogellenes letartóztatásért a kuria kártérítést ítélt meg

Az egyik megyei városban történt, hogy a csendőrkörparancsnokján végigkísért egy állampolgárt. Ezért a sérelmet szenvedett fegyelmi feljelentést tett az illetékes csendőrkörparancsnokságnál, ahol a csendőrkörparancsnok felelősségét megállapították. Ezután úgynevezett erkölcsi kártérítést követelt polgári per útján a kir. kincstártól azzal az indokolással, hogy a város főuccájában történt feltűnő és jogellenes bekísérés őt személyében mélyen sértő cselekmény, amely az ő megbecsülését polgáraitól előtt rontotta, mert arra következtethettek, hogy büntető cselekményt követett el.

Helye van tehát a méltányosság által megkívánt úgynevezett nem vagyoni — erkölcsi — kártérítésnek.

A kir. Kuria ezeket az indokokat helytállónak találta és a sértett társadalmi helyzetére, (az elszennvedett sérelemre), annak elkövetési módjára és rövid időtartamára tekintettel a kir. kincstártal szemben 100 pengő erkölcsi kártérítést tárt megítélendőnek és mint megfelelő pénzbeli elégtételre, 100 pengő, valamint az összes perköltések megfizetésére kötelezte a kir. kincstárt, minthogy az állam felelős azért a kárért, amelyet közegyei cselekményük által okoznak.

Nyiregyházi oknyomozó történet négy felvonásban

I.
Színhely: debreceni kir. törvényszék. Ügyszám 1933 B. 5393. Tárgy: Lengyel Antal vádlott sajtóperre Bencs Kálmán nyiregyházi polgármester sértett ellen. Vádlott: indítványozza annak bizonyítását, hogy Nyiregyháza megyei város uccái azért maradtak seperetlenek, mert a város uccaseprőit magánmunkálatokra, szántásra, vetésre, aratásra, gabonahordásra, burgonyaszedésre, tengeritörésre felhasználta. Bíró: bizonyítást elrendelte. Idő: 1933. december 18.

II.
Színhely: Nyiregyháza városi képviselőtestületi közgyűlés. Idő: 1933. december 29. Hivatalos előterjesztés: az uccaseprők köll ellenőrzés ellenére sem teljesítették köteleességüket, Nyiregyháza utcai a köztisztaságot illetőleg messzemenő hiányosságot szenvedtek, evégből indítványozzuk megszüntetni az uccaseprői állásokat és kérjük az uccaseprést napszámra napi 2 pengővel végeztetni. Képviselőtestületi határozat: indítvány teljes mértékben elfogadjatik.

III.
Idő: 1934. január 4. Huszonhat nyiregyházi városi uccaseprő alázatos fellebbezése a képviselőtestületi határozat ellen. Védekezés: hűségesen teljesítettük, teljesítjük és teljesíteni fogjuk köteleességünket. Igaz, hogy hetekig, hónapokig maradtak seperetlenek Nyiregyháza megyei város uccái, de ez alatt az időszak alatt felsőbb utasításra arattunk, hordtunk, csépeztünk, burgonyát tengerit takarítottunk dr. Bencs Kálmán polgármesternek és Szedlák Pál útbiztosnak. Nem vagyunk hibásak, ha köteleességünket nem teljesítettük, mert mi lenne a világból, ha uccaseprők is előbb a törvényesség szempontjából bírálnák el utasításait, parancsait?! Ezen kívül az uccaseprők számát is csökkentettük. Kérjük és esdjük az igazságot, nem a magunk, de 200-nál több ártatlan családtagunk számára.

IV.
Idő: ismeretlen. Döntés? Még a törvényrendes útján késik, de biztosan el fog jönni. Addig is az oknyomozó történetem művelői tetszésük szerint megállapíthatják az ok és okozatot.

FORGÁCS hölgy- és urfodrász

Arany János u. 2. Hungária palota.

Művészi hajvágás, víz- és tartós villany-ondulógás. Parókakészítés és kölcsönzés. Bodnár ondulái.

A magyar külpolitika útja

1934. egyre súlyosodó feladatok elé fogja állítani a magyar külpolitikát és a nagy külpolitikai állásfoglalásokat eldöntő közvéleményt. Merre menjünk, hogy a revíziót, azaz helyesebben a magyar nemzet által alkotott állam területi elhelyezkedésének nagy kérdését megoldhassuk? Háború vagy béke, végső megsemmisülés, vagy boldog nagyobb ország? — ezek azok a kérdések, melyekre a magyar közvéleménynek felelnie kell. Nincs olyan külpolitikus és nincs olyan diplomácia, amely sikereket érhetne el, ha nincs mögötte egységes nemzeti közvélemény, amely egységes a célkitűzésben és egyetért a követendő út tekintetében is.

Az elmúlt esztendő egy nagy és egy kisebb európai feszültség jellemezte. Az első, a nagy feszültség a múlt év tavaszán volt és MacDonald római útja mentette meg a háborútól az emberiséget. MacDonald a francia háborús törekvésekkel szemben Olaszország mellé állott, ennek következményeképpen létrejött a négyhatalmi paktum. Amikor a paktumot a nyár folyamán aláírták, úgy mutatott, hogy az már csak egy formális természetű elintézés a tavaszi ellentéteknek és Mussolini személyével szembeni udvariasság. Telt az idő, a leszerelési konferencia egyre növekvő válsága mutatta, hogy az ellentétek változatlanul fennállnak és az eddig adott nemzetközi politikai kérésekben, mint a Népszövetség és egyéb konferenciák, megoldhatatlanok. Ebben a helyzetben robbant ki a másik, de a tavaszánál jóval kisebb arányú feszültség, amely Németországnak a Népszövetségből való kilépése következtében állott elő. Váratlanul érte a világot, de szerencsére már rendelkezésre állott a négyhatalmi paktum, amely ma az egyedüli európai együttműködésre alkalmas forma.

Tehát Európa nemzetközi viszonyaiban beállott első komoly válság alkalmas volt arra, hogy megrendítse a Népszövetséget, ezt az európai politikai kérdések elintézésére létesített nemzetközi szervezetet. Kétségtelen, hogy az igazság és az egyes nemzetek belső életigényei és életérdekei egyaránt ellenkeztek azzal a genfi szellemmel, amelyet a Népszövetség a maga eredeti rendeltetésétől eltérően a nemzetközi kérdések elintézésében kezdeményezett. Minden gondolkodó előtt világossá vált, hogy az európai politika az elmúlt évben fordulóponthoz jutott és a válságnak eredendő alapoka az európai 1919-es statusquo fenntartásának, vagy megszüntetésének kérdése. Tehát a revízió.

Középeurópa világpolitikai viszonylatokban elvesztette jelentőségét, de ugyanakkor megoldhatatlannak tetsző problémakomplexumaival, mint a gazdasági és nemzetiségi kérdések, valamint egyes államainak belső válságaival és jelentőségével egyaránt a legnagyobb világproblémákba kapcsolódik. A germán és pánszláv expanzió, a mezőgazdasági és ipari válság kérdései mind itt ütköznek a legélesebben össze. A Népszövetség tett egy határozott kísérletet az 1932. évi strezai konferenciával a kérdés megoldására, utóbb pedig Mussolini az 1933. szeptember 30-i tervezetével. Mindkettő azonban, amely kizárólag gazdasági keretek között mozgott, mint a preferenciális vámok, az ellenszolgáltatás nélküli kétoldali szerződések, a külföldi adósságok kérdései, bár jelentős és fontos dolgok, de maga az tény, hogy a kísérletek — Briand, Tardieu, Streza, Mussolini — sikertelenek maradtak, azt mutatták, hogy a középeurópai kérdés rendezésének sokkal mélyebben fekvő előfeltételei vannak, mint ezek, a különben és önmagunkban jelentős gazdasági kérdések.

Ilyen körülmények között lépett előtérbe a magyar revízió kérdése, amelyet, mint hasonlóan jelentős, — elsősorban politikai jelentőségű — problema, az Anschluss kérdés, előzött meg az európai politikában.

Mindezekből két következtetést vonhatunk le. Elsősorban azt, hogy miután a népszövetségi eszme, a vele egybefüggő egész gondolatkörrel, mint nemzetközi egyenlőség, nemzetközi biráskodás, kiegyenlíthetetlen ellentéte került az általa létesített intézmény konstrukciós hibái folytán magával az eszmével: a következő évek nagy nemzetközi problémája az lesz, hogy megreformálható-e a Népszövetség az alapokmány szellemében és kialakulhat-e ennek folytán egy nemzetközi együttműködés, vagy pedig újra kialakul a hatalmaknak egymás ellen törő két, vagy három eszo-

portja, amely a kérdéseket háború útján fogja majd elintézni. A most következő két esztendő a Népszövetség válságának megoldása mellett a háború, vagy béke kérdésének megoldását is meg fogja hozni. Sajnos, egy újabb nagy európai háború veszélye egyáltalán nem látszik kizártnak. A másik következtetés az, hogy nekünk ez európai szövetségek rendszerének kialakulását a legelőkelőbb figyelemmel kell kísérnünk és döntenünk arról, hogy melyikhez csatlakozunk.

E szövetségi rendszer kialakulása ma még nagyban, egészben bizonytalan Franciaország változatlan erővel tartja kezében az európai hegemoniát, de igazi nagyhatalmi szövetsége nincs. Anglia nem hajlik el tőle, de az angol politikai hagyomány is figyelembeveendő, mely szerint Anglia mindig a legerősebb kontinentális hatalom ellen fordul, amint ezt I. Napoleon és II. Vilmos eseteiben láthattuk is. Olaszország és Anglia a legszívélyesebb viszonyban vannak, a tavaszi krízisben Anglia Franciaországgal szemben Olaszország mellé állott. Németország és Olaszország viszonya nagyon jó, hogy szövetségé mikor mélyül el, az még kérdéses. Tehát kialakulhat és ha a viszonyok nem változnak, ki is fog alakulni, két szembenálló szövetségi rendszer; egyik oldalon Franciaország, a kisantanttal és Lengyelországgal, másik oldalon Német- és Olaszország Ausztriával és esetleg Magyarországgal, amelyek között Anglia fogja a döntőbíró szerepét játszani.

Ilyen körülmények mellett mit tegyen a magyar külpolitika? Tartsa fenn a szabadkéz politikáját, amint, hogy eddig is ezt igen helyesen megtette. Érdeklünk az volna, hogy ne a szembenálló szövetségi rendszer alakuljon ki, hanem a négyhatalmi paktum keretében a négy európai nagyhatalom között egy bizalomteljes kooperáció, amely a középeurópai kérdést is szabályozhatja és az európai béke érdekében rendezheti.

Most már látjuk, hogy a revízió súlypontja miért volt a közelmúltban Angliában. Mert a magyar külpolitika útja Párisba Londonon át vezet, amiképpen Berlinbe is csak Rómán át juthatunk, ha nemzeti függetlenségünk jegyében akarunk tényezőket vagy szövetségeket lenni.

Bethlen István gróf és Eckhardt Tibor, — ez a két magyar politikus ért tudniillik egyedül a külpolitikához, — londoni útjuk után mindketten erőteljes francia tájékozódást ajánlanak. Azt hisszük, hogy ezt meg is kell kísérelnünk, mert a jelen helyzetben ez az egyedül járható út. Ha nem sikerül, úgy az nem mulhat Magyarországon. A magyar külpolitikának 1934-ben ez lesz a leg súlyosabb és legnehezebb feladata.

Albrecht Ferenc.

Séta Hajdunánáson, az agyonvégrehajtott városban

Sétánk helye: Hajdunánás. De éppen úgy lehetne bármely más vidéki kisváros is. Egyre megy. A vízszepben az egész mindenség tükröződik. Ezek az apróságok is egy egész rendszer képét mutatják. Sok helyen így van ez az országban, egy az akarat, egy a cél, tehát egy a hadakozás módja is.

Mint ama bizonyos sánta ördög, emeljük le egy kicsit a házak tetjét és lássunk. Mit látunk? Szegénységet. Emellett adómorál van. A város lakói panaszkodják, hogy a legmesszebbmenő százalékarányig eleget tettek adófizetési kötelezettségüknek, mégis kiküldtek rájuk egy „állami végrehajtót”.

Túlságos erősnek mondják ezt a behajtást, mert uccaszámra kénytelen volt a megszorított gazda eladni ne... csak a vetőmagot, hanem még a...yerének valót is.

Allítják, hogy ha most egybehívnánk azokat a termelőket, akik úgy pénzért kénytelenek kenyeret venni, igen népes gyűlés telnék ki belőlük. Panaszkodják, hogy a létminimum elve, nem lett figyelembe véve. Bizonyos mennyiségű élelmiszert és vetőmagot még az adós beleegyezésével sem lett volna szabad lefoglalni. A lakosság hiába tiltakozott a végrehajtó ellen, mégis csak akkor ment el, mikor az előre kiszabott kirendelési ideje letelt. Hiszem, hogy emiatt a parlamentben szót is emel a független kisgazdapárt.

A kisvárosi sajtó! Ez is be fog kerülni valaha a furcsaságok muzeumba. Ha egy nyugati ember elolvassa egy ilyen „elme-termék”, megdörzsölné a szemét. Mit? Ezek a magyarok panaszkodnak? Hisz nincs ezeknek semmi bajuk a világon. Megvan köztük az egység; minden héten újonnan felkel nekik a jobb jövő napja; sőt már itt is van: védett birtok, adórészfizetés, kamatcsökkentés meg a többi formájában. Hát mi kell még?

De mi, a hivatalos sajtón kívül álló szegény magyarok, jól tudjuk, hogy:

az a birtok, amit védnek, már nem a gazdájaé, meg, hogy papirosjatek elengedni vagy csökkenteni azt, amit úgysem bír megfizetni senki.

Kropotkin panaszkolta régen a franciákra nézve, hogy: „Csupán az adók is főlemész-tették több, mint felét, gyakran kétharmadát annak, amit a parasztagda egy esztendő folyamán megkereshetett.” Istene a magyar gazda 1934-ben a keresménye kétharmadát örömet odaadná, csak az egyharmadot hagyják meg neki és családjának... Oh, jámor kisvárosi sajtó, bár igaz volna az a sok biztos jöreménység, amelyért minden héten egyszer úgy meg kell érteledned cérnahangodat! De így te csak az a rózsaszínű szemüveg vagy, amelyet nem hord senki.

A szuszék kiseprődött, a gyomrok tehát elég üresek, de a gerincek még mindig nem elég puhák. Akadnak vakmerő emberek, akik meg merik mondani, ha fáj, vagy ha rossz valami.

Leghatározottabb ez a — mindig tárgyilagos és nyugodt — bíráló szellem a város legrégebbi gazdag-egyesületében: a Független Olvasókörben, amely 1874-ben alakult s 59 év alatt mindig hű öre volt a szabadságérzésnek és alkotmányos szellemnek;

egyetlen kör, amelyben kultúréladások során, sőt a mindennapi élet keretében állandó népnevelő munka folyik. És mindez a legnemesebb hazafiság szolgálatában, szélsőségek és gyűlöletkeltés nélkül. Mit érdemel ezért a kör? A kormány sajtó úgy véli, hogy: agyonhallgatást. A laposka ugyanis karácsonyi könyvet adott ki; ben-

ne van abban minden egyesület, csak ez a legrégebbi nincsen még felemlítve sem... Talán az derengett az emiatt felelős valaki agyában, hogy ezzel az elhallgatással az egyesület nem is lesz? Hogy kivész a becsületlen szándékú bíráló mersze? Pedig dehogy, dehogy! Sőt ez és a másik és a századik mesterségesen táplált sajtótermék, is mind el fognak tűnni az idők végtelen homályában, amikor még mindig élnek ezek a patinás, patriarchális régi intézmények, amelyeket a magyar parasztság ösztöne szült, nevelt és táplált és amelyeket a hatalom mai urai semmibe se vesznek. Pedig a magyar nem a káplárok nemzete, hanem a hódító vezérek utódja. Szereti megbeszélni az utat, amerre vezetnek, mert alapjában bizalmatlan. A szívéhez kell tehát férfközni, nem igába hajtani. Nem az

lesz az istene, aki vezényszavakat kiabál a fülébe, hanem az, aki tud vele bánni. Parancsolt itt már sok mindenki: köztük a világbíró Habsburg-ház valamennyi hatalmassága és a török, a kelet kardja — és nem mentek semmire. Kérni azonban, — még pedig: vért és aranyat, — csak két valaki tudott, de

kapott is aztán mindegyik a magyarság inaszkodásáig, mert uralma a közlélek talajában gyökerezve a szívekből nőtt fel az égig... Ez a két valaki: II. Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos.

A hó lágyan hull a földre. Pihen a magyar rög, amely szerintem most mindenkinék terem, kár, hogy a gazdájának nem. De a nádfedeles házak kis ablakai megett tudják, hogy ez így nem maradhat, hogy egyszer minden bilincs, még a gazdasági bilincs is elolvad, mint a tavalyi hó...

Gulyás Imre dr.

Komoróczy Iván ny. alispán érdekes indítványt tett a nemzeti viselet felújítására

Komoróczy Iván ny. alispán a magyar nemzeti viselet felújítása tárgyában indítványt nyújtott be a független kisgazdapárthoz, amit a párt sztármegyei vezetősége elfogadott s továbbított a központ-hoz.

Ez az érdekes indítvány a következőképpen hangzik:

A megpróbáltatások e nehéz napjaiban minden életképes nemzet magárautaltságának tudatára ébred és saját erejének felhasználásával igyekszik berendezkedni és bajait orvosolni, miközben minden eszközt felhasznál a világszeretete újraélelt nacionalizmus fókuszására.

Az emberi beavatkozás ható ereje a nemzet határain túl még nagyon fogyatékos s talán nekünk van a legbővebb tapasztalatunk abban a tekintetben, hogy a nemzetközi intézmények és törekvések csak rombolni tudnak, de alkotni vagy jóvátenni nem képesek.

A nemzeti érzés aztán, ami az ember lelkületének magasabbrendű sajátossága, igazságainak egyszerű megállapításaival még kielégítve nincs, akár a vallásos hit, melynél egymagukban a dogmák nem elegendők, azért még a legpuritánabb felekezeti is, amely templomából kitiltja a festett és faragott képeket, ugyanott meghagyja az ékszerezést, költészetet és a zenét.

A nemzeti érzés kultuszánál is vannak olyan elemek, amelyek a száraz logikával nincsenek összefüggésben s mégis nagy jelentőséggel bírnak. Ilyenek a mult emlékeiből támadt hangulatok érzései, amiket aztán még külsőségekben is kifejezésre igyekeznek juttatni a legegyszerűbb népek épen úgy, mint a kultúra legmagasabb fokán állók.

Az olasz több ezer éves mult emlékeiből választja ki törekvéseinek emblemaikat, a germánok munkájában hivat valóság-gal uniformizálja. A 450 millió ember felett uralkodó angol király az alig ötmillióit kitevő skót nemzet körében annak ősi viseletét ölti fel.

De legtöbbet mondó és legmegkapóbb az a kép, amikor a 300 millió népképviselőben Ghandi, a világ legarisztrokratább uralkodójának színe előtt olyan pongyolában jelenik meg, amit európai ember csak fürdés közben visel.

E fellépés morális erejét bizonyítja az, hogy mindenki mély megilletődéssel nézte e jelenetet, mint az emberi társadalom fejlődéstörténetének egyik érdekes fejezetét, amikor a huszadik század közepén nem a

szociológia tudása, hanem az elődök nyomán haladó s azok emlékéhez hű egyszerű ivadéki védi meg a civilizáció ürügyével veszélyeztetett emberi jogokat.

A mi számunkra szinte önként kínálkozik egy kedvező alkalom törekvéseink, lelkünkben élő ideáljaink külső kifejezésére, amihez megfelelő eszközt nem kell idegenből kölcsönöznünk, vagy különös leleményességgel komponálnunk és ez a magyar nemzeti viselet.

Nagy számmal vagyunk még olyanok, akiket gyermekkorunkban magyar ruhás apáink boldoggá tettek egy-egy olyan öltönnyel, amin néhány zsinórdisz a kurucvilág felemelő emlékét keltette fel bennünk. Aztán a legtöbb javakorát élő férfi a hadseregben magyar motívumokkal ékesített egyenruhát viselt még a közös hadsereg magyar ezredeiben is.

A magyar társadalomnak pedig a nemzeti viselet felújításával mulasztásán kívül egy nagy eltévelyedését is jóvá kell tennie, mert nemcsak elhanyagolta a nemzeti viseletet, hanem az utóbbi időben valóságilag profanizálta is azzal, hogy otthon és a hivatalokban a szolgálkkal hordatta. Ennek pedig az lett a következménye, hogy a falu önértékes népe nem akarván „livrét” viselni, lassanként elszokott a magyar ruha viselésétől.

Aztán elterjedt az a balvélemény, hogy a magyar külső képviseletére egyedül a díszmagyar van hivatva s amikor az összeomlás után nem egyszer kifogásolták az élénk színeket és ragyogó ékszerket, nem jutott eszébe senkinek, hogy ha egy száználmasan leszerelt nemzet közjogi reprezentánsainak ártalmatlan diszkardesörtetése és gyalogszeres sarkantyúpengetése talán nem is stilszerű, gondoskodni kellene olyan nemzeti viselet bevezetéséről, ami helyzetünknek megfelel. E feladatot megkönnyíti az is, hogy

nálunk a nemzeti és népviselet mindig azonos volt. Csak az anyagban és kivitelben volt különbség, de a stílus és motívum világában meg egyezett.

De van még a magyar ruhának egy más sajátossága, hogy nemcsak civil, de katonai jellegű is. Stíjtása feszebb tartásra kötelez, gerincessegre, önbizalomra szoktat és még harci készséget is áruel.

Erre pedig ma több szükség van, mint a kultúra külsőségeire, amit kevés pénzért bárki megszerezhet magának.

Ismét fel kell öltönnünk a magyar ruhát, legalább ünnepeink és összejöveteleink alkalmával. Ez az újítás anyagi előzetet sem igényel, mert a nemzeti viselet elfogadása e mozgalomhoz csatlakozót felmentti a nagy költséget igénylő divat követéséről.

Feldheim Imre
„POSTÓHÁZA”
DEBRECEN,
Svetits palota

Meteor Mozgó, Bocskay-tér

Szombaton Csak felnőtteknek

Táncol a kongresszus

Willy Fritsch, Lilian Harvey világfilmje. Megelőzi:

Állatidomítás csodái
Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap

Huszármenyasszony

Verebes Ernő, Gretl Theimer nagy attrakciója.

Megelőzi közkívánatra:

Veszedelem leány

Jenny Jugo, Hermann Thimig vigjáték színgere.
Előadások 3, 5, 7, 9 órakor

A Kalászgárda mulatsága

A Függetlenségi Kör kebelében alakult „Kalászgárda” Vigalmi Bizottsága szeretete és ragaszkodása jeléül dr. Hegyemegi Kiss Pál képviselő névünnepe alkalmából január 27-én, szombaton este 7 órai kezdettel táncmulatságot rendez. A meghívókat már szétküldték. A báliroda Piac-u. 38. szám alatt egész nap az érdeklődők rendelkezésére áll. Tekintettel arra, hogy a bál szigorúan zártkörű lesz, mindazok, akik valamilyen okból kifolyólag még nem kaptak meghívót, részvételi szándékukat az irodában szíveskedjenek bejelenteni.

Ügynökök

magas jutalékkal felvételnek a kiadóhivatalban

URÁNIA Telefon 32-51.
Péntektől a legújabb magyar vigjáték:
Egy éj Velencében
Főszerepben:
Balla Lici, Csontos Gyula, Verebes Ernő, Gózon Gyula
Előadások: hétköznap 5, 7, 9 órakor, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor

APOLLO Telefon 27-62.
Szombattól
Clyde Beatty
a világ leghíresebb állatszeldítőjének filmje:
Fenevadak
Burlieszk • Vatikán hangja
Hétköznap félórás szelvényes előadások!

Bethlen és Hegyemegi Kiss Pál tárgyaltak az iparosüggekben

A Tiszántúl más helyén közöljük Gömbös Gyula miniszterelnöknek a debreceni ipartestület küldöttségének fogadása ügyében adott válaszát. Mint budapesti tudósítónk jelenti, ebben az ügyben Hegyemegi Kiss Pál és gr. Bethlen István, Debrecen képviselői megbeszélést folytattak. Bethlen gróf kijelentette, hogy most lejön Debrecenbe, itt tárgyal a kérdésben és zután nyilatkozik, hogy megy-e és mikor megy a küldöttséggel.

A megnyugvás, az elvsiilárdság és a tények

A Debreceni Ujság c. kormánypárti lap eles támadást intézett ellenünk a presbitérium legutóbbi ülésén történetekkel kapcsolatban, amikor Papp Imre ref. lelkész választásának megsemmisítését tárgyalták. Kijelentette, hogy a legszélesebb körben megnyugvást keltett az egyházkerületi bíróság megsemmisítő ítélete.

Mit is jelent ez a megállapítás? Azt jelentené, hogy a hívek nagy többsége, amely Papp Imrét megválasztotta, odavolt a lelkesedéstől, hogy Szabó Józsefnek külön bankettet rendeztek; hogy a presbitérium külön megköszönte azokat a nagy-szerű kitételeket, amelyek a beadványok-ban reávonatkoztatva foglaltattak; hogy az ítéletet, mint a klasszikus bírskodás esetét a Debreceni Protestáns Lap dísz-szá-mában adják ki; hogy sokan Papp Imre hívei közül dupla egyházi adófizetésre határozták el magukat. Mert ez jelentené a legszélesebb körű megnyugvást. De így van-e ez? Ugyancsak kijelenti a Debreceni Ujság, hogy a Hegyemegi-párt hanyatlak. Ahányszor már Hegyemegiről a Debreceni Ujság ezt beírta, ahányszor őt elhantolta, a rég évszázados tölgyeknek kellene a Hegyemegi porai felett. Az bizonyo, hogy neki nincs pénze, hogy a titkári karok egész seregét tartsa.

Kijelenti vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, hogy az egységes párt felelős tényezői nem avatkoztak bele a Papp Imre mellett alá-írások leszerelésébe. Allítjuk az ellenkezőt s ha beperel, be is bizonyítjuk. Csak azt tesszük hozzá, mit szol Jakab Zsigmond, homokkerti tekintélyes körzetvezető, hogy a főtitkár ur őt nem tartja a szervezet felelős tagjának?

Végül közreadjuk, hogy mit írt a Debreceni Ujság 1930-ban, egy régebbi papválasztás alkalmával Papp Imréről. Itélien ebből a közvélemény.

Itt van ugyanis előtünk a Debreceni Ujság 1930. augusztus 12-i száma, melyben az akkori lelkészválasztással kapcsolatban így ír Papp Imréről:

„Igaz ugyan, hogy a hétfői választást túlzott korteskedés előzte meg, ez azonban a választások természetrajzához hozzátartozik s az első nap eredményéből következtetni lehet, hogy Szele György emléket olyan férfiu foglalja el, aki puritán életével és mély vallásosságával reászolgál a választók bizalmára... következtetni lehet, hogy a debreceni egyház új lelképásztora a kiesett jelöltek csatlakozása révén Papp Imre lesz, a keresztyén-nemzeti gondolat bátor és nagylelkű hitvallója.” „Papp Imre megválasztása az egész magyar kálvinista társadalom őszinte örömeivel és megnyugvásával fog találkozni, annyival is inkább, mert sziklaszilárd hűzafiasága, nagy tudománya és vallásossága a nagymúltú paróchia méltó örökösévé teszik. A lelkiekben gazdag kiváló hitszónok tíz éve munkálkodik Debrecenben s ez idő alatt egy egészséges generációt nevelt fel, mint Valástanító lelkész az imádságra, alázatosságra, Istenben való rendíthetetlen hitre és szeretetre, lelkének minden gazdagságát átültette abba a tízezer gyermekbe, akiket eddig egyházának és hazájának nevelt.”

Vajjon miért változtatta meg ennnyire a véleményét ez az elvsiilárd lap? A logika kívánta-e ezt, vagy a párt?

Baltazár püspökek egyelőre nem szerveznek politikai pártot

Több ízben hírt adtunk arról, hogy dr. Baltazár Dezső püspök újabb politikai szervezkedést indít. A kérdéssel a független kisgazdapárt tiszántúli vezetősége is foglalkozott egyik értekezletén.

Kálmán Ferenc, Harmathy Lajos, Bartha Károly, Gyene Zsigmond, dr. Csíha Endre felszólalásai után egyhangulag azt állapította meg az értekezlet, hogy ez az akció céljaiban homályos és bizonytalan s így nem engedik, hogy a magyar föld népe eltántorítottassék attól a politikai programtól, melyet a magyar közélet ideális nagy alakja, Gaál Gaszton a kossuthi elgondolások alapján állított népiünk elébe: a politikai és gazdasági szabadság teljes kivívását. Nem

látunk semmi okot sem arra, hogy a független kisgazda és polgári párt harcos képviselői mellől a magyar föld népe elálljon, mert ezek a képviselők minden időkbén becsülettel teljesítették kötelességüket s önmegtagadással.

A párt jelenlegi vezére, Eckhardt Tibor pedig külföldön is becsületet és tisztességet szerz a magyar népnek.

Aggályosnak találják ha a magyar falunak a Gaál Gaszton mozgalom által történt megszervezettségét a reakció elleni küzdelem során most elaprózással gyengítik.

Végül megállapítják azt is, hogy az a cél, mely szerint a kálvinista páp-ság zömét az egységespárttól elhódítsák nehezen fog menni az új pártalakulatoknak, már csak azért is,

mert éppen a mostani egyházi vezetés erősen a kormánypárt korifeusainak kezében van, akik szinte fenyegetőleg tiltakoznak a papoknak a közéleti küzdelemben való szabad részvétele ellen is.

A független kisgazdapárt tiszántúli vezetőségének eme megállapítása után kaptuk az információt, hogy mégsem lesz politikai alakulás a Baltazár akcióból, egyelőre az ily irányú tevékenységet felfüggesztik, megvárják, míg a magyar társadalom tisztában lesz a gazdavidelmi rendelet hiábavalóságával. Addig Baltazár püspök és társai várakozó álláspontot foglalnak el a kormánnyal szemben, mely álláspont inkább ellenzékinek mondható.

A hét hírei

A mezőkeresztesi választások során elkövetett erőszakoskodások országos felháborodást váltottak ki ugyannyira, hogy Pap-Szabó Károly egységespárti képviselő kénytelen volt a mandatumáról lemondani. Most új választás lesz, amelyen fellép Melczér Béla földbirtokos független kisgazdapárti programmal.

Andaházy Kasnya Béla képviselőt egy-nemélyik kormánypárti lap szinte üldözi. Hihetetlen dolgokat állítanak róla. Most azután Vukov Lukács hírlapíró meglakolt, mert két hónapra csukják be Andaházy-Kasnya Béla megrágalmazásáért. Azt állította ugyanis a képviselőről, hogy nagy szerepet vitt a kommunn alatt. A bizonyítás során kiderült, hogy a terroristák Andaházyt letartóztatták és véresre verték.

A híres debreceni csizmadia társulat január 20-án tartja évi, mindig jól sikerülő, zártkörű táncmulatságát.

Egy erdélyi volt országgyűlési képviselő súlyos támadásokat intéz Bethlen revízió politikájá miatt, amelyben Erdélynek önálló államalakítását javasolta. Szerinte ez Jászi Oszkár-féle elgondolás s a külföld előtt azt a hitet kelti, hogy az elszakított 1,800.000 magyar nem akar az anyaországához visszatérni. Még csonkább lehet Magyarország, mert határkiigazítás címén a tiszántúli területeket is eligénylik Erdély számára. Tiltakozik a támadó a népszavazás ellen is s kéri a Kormányzó Öföméltóságát, hogy az Angliában elhangzottakkal szemben precízírozzon a revízió kérdésében más álláspontot.

Ormos Lajos debreceni igazgató-tanító nyerte el tanulmányával a Magyarság ama pályázatát: Hogyan biztosítsuk hétezer nem állami tanító kenyerét és iskolák további fenntartását.

A parlament folyosóján mindenki a köz-elző kormányválaszát tárgyalja. Természetesen a Gömbös hívei és a régi egységesek között megvan az ellentét. A régi egységesek most proskribálnak és ki akarják hagyni azokat, akik változtattak a régi egységes rendszeren és a Gömbös hívei. A proskripció lista, úgy látszik, nemcsak a régi római birodalomban divatozott, hanem divatozik most is.

Kuna P. András képviselő meghalt.

Egy szatmármegyei, porgalmi diák nem tudja tanulmányait folytatni, mert édesatyja 100%-os hadirokkant, pedig a fiú megérdemelné a pártfogást, írásai is nagyjövőjű tehetségre vallanak.

Ha a mai időkben akad olyan jólelkű ember, aki ennek a diáknak a hét valamelyik napján ebédet és vacsorát adna, szívkeskedjék azt Hegyemegi Kiss Pál képviselővel közölni, mert ilyen módon szeretnénk számára életlehetőséget biztosítani.

Mint köztudomású, Vázsonyi János lapját decemberben betiltották. Vázsonyinak nem adtak új engedélyt, hanem Gál Jenő kapott, de azzal a kikötéssel, hogy Vázsonyinak csak a negyedik számtól kezdve lehet a lapba írni.

A Gazdasági Liga, amelynek Hadik János gróf volt az elnöke, feloszloban van. A kormánypárt akarja feloszlatni, a Liga pedig nem talál olyan vezetőt, aki anyagilag is támogatná.

Csehországban devalváció áll küszöbön. Trapl jelenlegi pénzügyminiszter a csehkorona külértékét 15-20%-al leszállítani akarja. A Masaryk elnök előtt legtekintélyesebb pénzügyi szakember, Englis is támogatja ezt a törekvést. A devalváció keresztülvitele befejezett ténynek látszik.

Sportjegyzetek

A tél közepére örvendetesen fellendült a sportélet Debrecenben. Minden sportág megmozdult és érdekes események követik egymást. Vasárnap zajlottak le a kerületi ifjúsági birkozóhajtnokságok és a jó eredményekre mi sem jellemzőbb, minthogy bajnokverés is volt. A karcagi Kuruc győzte le az ujdonsült országos bajnokot, a nyiregyházi Adámit. Az érdeklődés most sem maradt el, hiszen kevés helyen van olyan kitűnő talaja a birkozósportnak, mint éppen Debrecenben. Ugyancsak vasárnap

bemutató jégkorongmérkőzés volt a nagy-erdei jégpályán, ahol a csikorgó hideg ellenére is nagy tömeg igekezett megismerni ezt az érdekes játékot. Hogy az öröm teljes legyen, a vívők is életjelt adtak magukról. A BBVC vasárnap látja vendégül a BEAC vívóit, akik, ha nem is tartoznak a legelső klasszishoz, mégis jó erőt képviselnek. A fejlődő debreceni gárdát figyelembe véve szép hazai győzelem sem lenne meglepetés.

Steinfeld Istvánt

ünnepeleik szombaton abból az alkalomból, hogy tíz éve tölti be a birkozó alszövetség alelnöki tisztségét. Steinfeld István szászszalékos sportember, aki egyben a DTE elnöke is és nagy része van abban, hogy Debrecen legelőkelőbb klubja megszta azt a válságot, amely évekel ezelőtt felosz-lással fenyegette. A birkozó kerület szuperálása mellett a DTE is felvirágozott és ezzel nagy szolgálatot tett a sportnak is, Debrecennek is. Az ünneplés vezérszónoka Sziebert Imre, a Birkozó Szövetség elnöke volt, aki egyenesen ebből az alkalomból utazott le Debrecenbe és személyesen adta át a szövetség emlékérmét. Erre a megtiszteltetésre Steinfeld István nagyon is rászolgált.

Isten vele, Nadas!

Az MLSz szövetségi kapitánya megbukott. Hivatalosan ugyan még nem mondott le, de a frankfurti gyászos vereség után el sem képzelhető, hogy ez a válogató diktátor továbbra is exisztálni fog a magyar futballsportban és vásárra vigye a magyarok hirnevét és tekintélyét. Csak az a szomorú, hogy nem akadt gerinces magyar sajtó és futballszakértők társasága, amelyek megakadályozták volna ezt a frankfurti kudarcot, a második egyiptomi csapást. Igenis, ezt a vereséget megpórolhatta volna a magyar futball, ha olyan csapatot állít ki, amelyik tud futballozni. Mikor az illetékesek látták, hogy Nadas milyen merényletet tervez, egyszerűen ki kellett volna venni a hatalmat a kezéből. Példátlan eset ugyan, de még mindig célszerűbb, mint behunyt szemmel nekimeenni az éles késnek. Már pedig a Nadas által összeválogatott magyar csapat tudatosan rohant vesztébe. A „Tiszántúl” annak idején összeállított egy csapatot, amelyik kényelmesen gyűrte volna maga alá a német fizikumot és gyorsaságot. Ez a csapat (Háda — Sternberg, Biró — Palotás, Sárosi (Mór), Szalay — Markos, Avar, Teleki, Polgár, Cseh II.), Titkos (Kemény) volt a tipje Kertész IV.-nek, a Lipcsében működő magyar trénernek is. Pedig Kertész egyformán ismeri a magyar és német játékosokat. Az elgondolás: technikára alapítani a mérkőzést, nem pedig erőre, ami bosszantó rögeszméje Nadasnak. A kapitány ur mindenáron oroszlanékat akar faragni i magyar játékosokból, akiknek pedig mindig csak a technika volt a kenyerük Nádast különben saját mecskritikájá buktatja meg. Szücs nem adott hosszú labdákat szélre, Seres még nem birt a veszélyes német baloldallal, Vince nemsegített Seresnek, csak elől lövöldözött, — ilyeneket mondott Nadas mérkőzés után. Hát ott volt Móré, aki a hosszú labdák mestere, Seres maga az Ujpest sem ajánlotta ilyen nehéz feladatra, míg Vince igazán nem hibáztatható azért, mert gölt akart szerezni. Nadas rosszindulatúan válogatott, Telekit, Markost és Palotást, szóval a Bocskay-játékosokat gyűlölte és ez okozta vesztét nemcsak neki, hanem a magyar csapatnak is.

B lista

Ezen a címen jelent meg Bihari Lászlónak figyelemreméltó elbeszélés és karcolatossorozata, amelyhez Hegyemegi Kiss Pál képviselő írt előszót. A markáns írásokat tartalmazó kötet ára 1 pengő, kapható mindenütt.

ÓRÁT, ÉKSZERT
olcsón javít

Moskovits ékszerész
Batthyányi u. 17. Városi bérház

Világszabadalom! GUMASIT hideg uton vulkanizál!

Mindenki otthon javíthatja sajátkezüleg minden szaktudás nélkül autó, motorkerékpár, kerékpár, sárcipő, hócipő, gumicsövek, orvosi kezttyük és gumi ülőpárnákat.

A Tiszántúli Ipari Vásáron aranyoklevéllel kitüntetve.

Főlerakat: **PATAKY JÓZSEF** autó-, motor, műszerész és gépjavitóműhely, autófelszerelési c. kek nagyraktára, **Debrecen, Erzsébet u. 32.** Tel. 32-52.

Forrong az egységspárt, elmaradta szerdai értekezlet

Budapest, január 17. Az egységspárt szerdai értekezlete váratlanul elmaradt. Ennek oka az, hogy a pártban nagy az elégedetlenség a fővárosi javaslat miatt, különben is a pártban éles ellentétek vannak az egyes frakciók között és többen bizalmatlansági indítványt akartak előterjeszteni az értekezleten a pártvezetőség szemben. Erre az értekezletet hirtelen lefújták.

A Szabolcska Irodalmi Társaság estje

A Függetlenségi Kör kebelében alakult Szabolcska Irodalmi Társaság szerdán nívós irodalmi estet rendezett amelyen Jámor Lajos tartott érdeklődéssel kísért, érdekes előadást, énekszámokkal arattak sikert — Horváth Géza simulékony zongorakíséretével — Magyar Emma és ifj. Dalmy Balázs, verseiből olvasott fel Erdélyi István, novelláját mutatta be Kelemenné Diószeghy Ilona, hatásosan szavalt Böör Kálmán. A műsort a Világítási Vállalat Önképzőkörének dalárdája nyitotta meg és zárta be precíz kidolgozású számokkal.

Terménytőzsde

Búza, tiszai 77 kg-os 8.00—8.20, 78-as 8.10—8.30, 79-es 8.20—8.40, 80-as 8.30—8.50; felsőtiszai 77 kg-os 7.85—8.05, 78-as 7.95—8.15, 79-es 8.05—8.25, 80-as 8.10—8.40; jász-sági, fejeermegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 7.70—7.80, 78-as 7.80—7.90, 79-es 7.90—8.00, 80-as 8.00—8.10; pestvidéki rozs 4.25—4.35, egyéb 4.25—4.35; takarmányárpa, elsőrendű 7.20—7.40, másodrendű 7.10—7.20; I. sórárpa 10.50—11.50; II. 9.00—9.50, III. 8.00—8.50; zab, elsőrendű 8.30—8.40, másodrendű 8.20—8.30; tiszántúli tengeri 7.80—7.90, új tengeri 6.10—6.20; korpá 6.25—6.35; 7-es liszt 9.50—10.50, 8-as liszt 8.80—9.00; repce 25.00—26.00; köles, vörös 8.70—9.25; vegyes 8.50—8.75, lucerna 130.00—145.00; lóhere, ar. 160.00—17000; tavaszi búkköny 8.00—9.00; lenmag, kicsi 24.00—25.0, lenmag nagy 27.00—28.00; tökmag, elsőrendű 28.50—29.50, tökmag, másodrendű 24.50—25.50; napraforgó, fehér 22.00—23.00 vegyes 12.00 12.00—12.50; kek mák 36.50—38.00; borsó; Viktória 9.00—10.00, expressz 13.50—15.00; bab; szokvány 10.25—11.00, tarka 8.75—9.25, gömbölyű fűj 15.00—16.50 hosszú 14.00—15.00; burgonya; Krüger, étk. 6.40—6.60, Ella, étk. 4.40—4.80, nyári rózsa 4.30—4.50, őszi rózsa 3.40—3.55; lençse, kiszemű 19.00—22.00, közép 24.00—28.00, nagy 30.00—36.00; szárított répaszelet 5.50—6.50 pengő.

Állatvásár

A keddi sertésvásárra főlhajtottak 280 darab sertést. Az árak és az irányzat változatlanok. A borjúvásárra főlhajtottak 420 darab borjút. Árak: elsőrendű 77—82, közép 70—76, harmadrendű 66—68 fillér. Főlhajtottak 5 darab birkát. Ár: 32 fillér.

Meg kell védeni a magyar bort

Amerika „nedves” lett. Az italok szabad forgalma óta mind több értesítés jön arról, hogy Amerikában igen sok magyar nevű bort árúsitának. Szakemberek aggodalommal állapítják meg, hogy ezek nagyrészen hamis gyártmányok. Különösen a világhírv tokaji hegyaljai borok neveivel történnek Amerikában visszaélések és éppen ezekre tekintettel mind nagyobb jelentőségű az a kívánság, hogy az exportborok, azaz azok a borok, amelyek külföldi kivitelre kerülnek, állami márkákkal láttassanak el, mert így nem utánozhatják, illetőleg hamisítványukat forgalomba nem hozhatnák.

A mezőgazdasági és ipari szeszgyárak egyébként egy úgynevezett szeszblokkot alakítottak, hogy a szesz törvény megalkotásánál egységesen vivják meg érdekeik harcát, a *borblokk* képviselőivel. A borvidékek képviselői közül különösen a hegyaljaiak erőteljesen kívánják érvényesíteni a szőlőmunkások, szőlőgazdák, általában a bortermeléssel és értékesítéssel foglalkozók érdekeit. A Független Kiszegapárt is ezekért az érdekekért harcol.

Tettleges botrányok voltak a parlamentben a horogkeresztes vezérek körül

Budapest, január 17. A parlament szerdai ülése viharos hangulatban folyt le. A folyosón a fővárosi javaslat és Gömbös miniszterelnök sátor-aljaujhelyi beszéde keltett izgalmat.

Az újhelyi beszéd rossz hatást keltett, mert a miniszterelnök által említett hülyék fogalmát nem értik.

A Ház egyébként a nyugdíjtörvényjavaslatot tárgyalta, amit a felsőház a bírói szakasz kihagyása miatt viszaküldött.

Hegymegi Kiss Pál üdvözölte a felsőházat, hogy ezzel kapcsolatban teljesítette alkotmányvédelmi kötelességét. Az ülés végén egyébként a képviselő két interpellációt terjesztett elő az egyiket a debreceni pénzügyigazgatóság pénzügyiségletének szállítása körüli szabálytalanságok-

ról, a másikat a kispar mellett.

Nagy érdeklődést keltett, hogy Eckhardt Tibor indítványt jegyzett be, mely szerint közpénztárból senki egynél több címen fizetést nem húzhat. A nyugdíjjavaslat vitájában egyébként a javaslatot olyannak jelen tette ki, mely balkánizálja Magyarországot

A vihar gróf Festetich Sándor felszólalása körül keletkezett.

aki Gömbösnek adott válaszában azt mondotta, hogy miniszterelnök körül dagad az ár, itt a bukása, mert olyan szellemeket idézett fel, amelyek a bukását idézik elő.

A horogkeresztesek negyvenezerholdas vezérének felszólalása közben állandóan röpültek felje az élesebbnél élesebb közbekiáltások:

— Öreg renegát! Csak hátulról támad!

Fokozódott a vihar, amikor gróf Festetich a miniszterelnököt Károlyi Mihállal hasonlította össze és Gömbösnek egy 1919-es iratából bizonyította, hogy Gömbös nevezte először magát nemzeti szociálistának.

A kavargás továbbfolytatódott a másik horogkeresztes, Meskó Zoltán körül, aki a napirendi vitánál tűzött össze a szociálistákkal. Meskó vörös patkányoknak nevezte a szociálistákat s a szenvedélyek átcsaptak a folyosóra is, mert

Reisinger Ferenc, miskolci szociálista képviselő inzultálta Meskót.

Reisinger arcul akarta ütni Meskót, de közbeléptek és így az ütés a Meskó hátát érte.

Eckhardt Tibor két héten belül Párisban folytatja revíziós tevékenységét

Budapest, január 17. Andaházy Kasnya Béla képviselő ebédet adott a Budapesten tartózkodó Xavier Vallath francia képviselő tiszteletére. Az ebéd a független kiszegapárt több tagja vett részt, Eckhardt Tiborral az élükön, a külügyminisztériumot báró Apor képviselte.

A francia képviselő elmondotta, hogy körülbelül százra megy azoknak a francia képviselőknek száma, akik

magyarbarátok és rokonszenveznek a revízió gondolatával.

Az eszmecsere során felmerült az a gondolat, hogy megalakítják a franciabarát képviselők csoportját.

A független kiszegapárt vezére Eckhardt Tibor egyébként két héten belül Párisban lesz és ott folytatja a revízió érdekében Londonban megkezdett nagyszabású tevékenységét.

Mecsernek kegyelemből elengedik a képesítést: helyettes államtitkár lesz a irányított termelés vezetője

Budapest, január 17. Több ízben is beharangozták, hogy Mecser András aki a földművelésügyi minisztériumban az irányított termelés vezetője, államtitkárrá nevezik ki. A kinevezés azonban késik, aminek érdekes kulisszatitkai vannak. Mecsert ugyanis nem államtitkárrá, hanem helyettes államtitkárrá készülnék kinevezni, már pedig államtitkár lehet bárki, lé-

vén ez politikai tisztség, helyettes államtitkár azonban csak akadémiai végzettségű egyén. Mecser nyugalmazott őrnagy, akinek természetesen nincsen meg a szükséges iskolai képesítése. A súlyos problémát valószínűen úgy oldják meg, hogy Mecsert mégis kinevezik, kegyelemből elengedve neki a képesítést.

A védett birtokok köztartozásai

A 149.000—1933. VII. P. M. sz. rendelet szabályozza a védett birtokok köztartozásainak mikénti elszámolását, valamint, hogy azokat hogyan kell fizetni. Elrendeli, hogy az 1933. év végén mutatkozó együttesen kezelt adót külön főkönyvben kell a védett birtok tulajdonosa terhére előírni. A befizetések első sorban ezek a tartozások törlesztendőek, az alaprendelet szerint. És kimondja, hogy

amennyiben adófizetési kötelezettségének a védett eleget nem tesz, a birtok védett jellegét veszélyezteti, mert a pénzügyigazgatóság február 15 után a védettség feljegyzésének törlesztését köteles kérni.

Ennek megtörténte után az egész hátralevő tartozást az 1933. év végén, valamint a védett birtokká nyilvánítás hatályának megszűnését követő hó 1-től a késedelmi kamatokat be kell hajtani az adóstól. Ezen kívül intézkedik még a rendelet arról is, hogy mi és hogyan illeti meg úgynevezett előnyös tételként a kir. kincstárt, ho-

gyan kell azt könyvelni és érvényesíteni.

Miután a védettségre vonatkozó 14.000/1933. M. E. sz. alaprendelet 1933. november 1-ével, illetve december 15-ével lépett életbe, tehát oly időben, amikor már a gazdák földjüknek összes hozadékát értékesítették, nem valószínű, hogy az eladósodott gazdák az esedékes bankkamatokat fizetni tudnák, valamint a köztartozásokra vonatkozó 149.000/1933. VII. a. P. M. sz. rendeletben kívánt feltételeknek eleget tudjanak tenni. Ebből pedig az következik, hogy vagy a hitelező pénztintézet, vagy a kincstár még ez év folyamán törölteti a védett birtok telekkönyvi feljegyzését és ha a ma érvényben lévő jogszabályok alapján döntenek a bíróságok, úgy bizony az úgynevezett védett ingatlanok túlnyomó része árverés alá kerül.

Ismét csak azt mondhatjuk tehát, hogy kamatkedvezményekkel a gazdák helyzetét meg nem oldható, gyökeres adó és hitelügyi rendszerváltozásra van szükség.

„DANKÓ”

Temetkezési Vállalat

Temetést, exhumálást legolcsóbban eszközöl

Üzlet:
Kossuth utca 3.

Cégtulajdonosok:
Ekli örökösök és
Pusztai József

Főszerkesztő: MARKOVITS LAJOS dr.
Felelős szerkesztő: BEBER LÁSZLO.
Felelős kiadó:
HEGYMEGI KISS PÁL
PANNONIA KÖNYVNYOMDA VÁLLALAT
nyomása, Debrecen, Piac utca 79. szám.
Telefon: 26—89.
Szerkesztőség: Debrecen, Piac utca 79. sz.
Telefon 19—33, és Poroszlay-út 45. szám.
Telefon 33—67.
Kiadóhivatal: Piac utca 79. Telefon: 19—33.

A Tiszántúl

szerkesztősége minden nap déli 12 és 1 óra között hivatalos órát tart. Szerdán a szerkesztőség egész nap — este is — a közönség rendelkezésére áll.

A Tiszántúl vidéki munkatársai: Andaházy Kasnya Béla, Dinich Ödön, Kun Béla, Os-váth Pál, Szakács Andor képviselők, Albrecht Ferenc, dr. Csiba Endre (Hajduböszörmény), dr. Forgón Ist-ván, Kálmán Ferenc (Hajduböszörmény), Mangu Árpád (Budapest), dr. Nánássy Imre (Nyíregyháza), Rápolti Nagy Jenő (Mátészalka), mádfalvi Zöld Aladár, Harmath Lajos (Kisvárd), Z. Nyurman Zoltán (Dévaványa), Behán Pál, dr. Turman Zoltán (Tyu-kod), Horváth András, Vitéz Nagy László Karcag, dr. Szabó Ferenc, Pálnagy Zsigmond (Hajduböszörmény), P. Ábrahám Dező v. miniszterelnök (Budapest), dr. Kiss Emil (Demecser), Békéty Lajos (Hajdusoboszló), Bartha Károly (Pocsaj), dr. Gergelyfy Géza (Szolnok), B. Szabó István (Békés), Vas Lajos (Békés), Hartváni Zoltán (Cegléd), Körtvélyesi Géza (Sáp), Rab Károly (Budapest), Bukovinszky József (Nyíregyháza), Barla József (Nyíregyháza), Tóth Béla (Egyek), dr. Joó Sándor (Kisújszállás), Wágner Kálmán, dr. Kiss Ernő (Berettyó-ujfalu), Onody Sándor (Kunhegyes), dr. Nagymáté András (Nyíregyháza), Tálas János (Kisvárd), Buzás Márton (Nagyecsed), Hegymegi Kiss Lajos (Székesfehérvár), dr. Kosdy János (Körösszegapárt), Baráth Endre (Jászberény), Kövendy Gyula (Nyírábrány), Némethy József (Balmazújváros), Éles Lajos (Kisvárd), Csapláros György (Máriapócs), dr. Wiener Tibor (Hódmezővásárhely), dr. Gulyás Imre (Hajdunánás), Pálffy János (Derecske), dr. Forray János (Békéscsaba), Vitéz Gyene Pál (Porcsalma), Gyene Zsigmond (Porcsalma), Fekete Lajos (Nádudvar), Németh József (Csenger), Kovács József (Szentpéterszeg), K. Thurzó János (Szentpéterszeg), Hegyessy Károly (Bihar-keresztes), Ujváry Lajos (Kisvársány), dr. Mező Kálmán (Jászberény), Bodnár Károly (Kunhegyes), Csörsz Péter (Esztár), dr. Me-hák Géza, dr. Gulácsy György (Nyirgebe), dr. Kádár László (Berettyóújfalú), Sinka István (Kemece), dr. Kövendy Lajos, Har-sányi Géza (Edelény).

A Tiszántúl megjelenik minden csütörtökön, előfizetési ára negyedévre 1 pengő 20 fillér, vidékre 1 pengő 50 fillér.

1—2 szoba butorral vagy anélkül azonnalra kiadó

Ferenc József ut 61.
Földszint 2.

Főszerkesztő: MARKOVITS LAJOS dr.
Felelős szerkesztő: BEBER LÁSZLO.
Felelős kiadó:
HEGYMEGI KISS PÁL
PANNONIA KÖNYVNYOMDA VÁLLALAT
nyomása, Debrecen, Piac utca 79. szám.
Telefon: 26—89.
Szerkesztőség: Debrecen, Piac utca 79. sz.
Telefon 19—33, és Poroszlay-út 45. szám.
Telefon 33—67.
Kiadóhivatal: Piac utca 79. Telefon: 19—33.